

Fördjupad översiktsplan

Bollnäs stad

Del 3. Konsekvenser och genomförande

Innehåll

20	Konsekvenser	3
21	Avgränsning och åtgärder	6
22	Nollalternativet.....	7
23	Hållbarhetskonsekvensbeskrivning	9
24	Konsekvensbeskrivning i relation till relevanta miljömål.....	20
25	Samlad bedömning.....	25
26	Genomförande	27

20 Konsekvenser

Den fördjupade översiktsplanen sammanställer och presenterar gällande förutsättningar, strategier och huvuddragen i mark och vattenanvändningen i Bollnäs stad. I arbetet med att ta fram eller ändra en översiktsplan ingår också att analysera konsekvenserna av den plan som presenteras. Som en del av konsekvensbeskrivningen ska även en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) ingå. MKB:n ska omfatta de delar av planförslaget som väntas innebära betydande miljöpåverkan.

En viktig del i analysen är att ställa planidéer och planförslag mot de nationella och regionala mål, planer och program som översiktsplanen ska beakta. Det här avsnittet redogör för de ekonomiska, sociala och ekologiska konsekvenser som FÖP Bollnäs stad väntas få/ge. Hållbarhetsperspektiven stäms av emot de övergripande strategier som återfinns i del 1 av FÖP Bollnäs stad och rör sig därför på en mycket strategisk nivå.

Utöver det som nämns i FÖP Bollnäs stad finns mycket annat som påverkar stadens utveckling. Fokus här ligger dock på hur FÖP:en medverkar till att uppnå den önskade utvecklingen för staden.

Alla de tre hållbarhetsperspektiven finns med som en röd tråd genom FÖP:en. De mål och strategier som formuleras har gjorts med siktet inställt mot en socialt, ekologisk och ekonomiskt hållbar framtid. I vissa fall är dessa tre inte förenliga och målkonflikter uppstår. Dessa kommenteras också nedan.

Konsekvensbeskrivningen görs samlat för de tre hållbarhetsaspekterna, inklusive MKB, och följer de krav som finns på framtagande av MKB enligt 6 kap. 11-18 §§ Miljöbalken.

Miljökonsekvenser

Enligt 4 kap 2a § i plan- och bygglagen ska 6 kap 11-18 §§ i miljöbalken, tillämpas om planen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Det innebär att en ÖP/FÖP i princip alltid ska miljöbedömmas.

h ekologisk ligger till grund för de två andra hållbarhets-social och ekonomisk hållbarhet). Det handlar om jordens långsiktigt behålla dess önskade funktioner, till exempel och energi, rent vatten, klimatreglering och rekreation. I en beslutat att arbetet mot ekologisk hållbarhet ska kallade miljömålssystemet.

Benämningen på den process där bland annat miljökonsekvensbeskrivning ingår. Syftet med miljöbedömningen är att integrera miljöaspekter i planen så att en hållbar utveckling främjas. Miljöbedömningen kan delas in i följande steg:

1. Avgränsning

Innehållet i MKB:n avgränsas till att fokusera på de faktorer som kan leda till betydande miljöpåverkan.

2. Analys

Eventuella utredningar genomförs, data samlas in och kunskaperna om den miljöpåverkan planen kan tänkas få fördjupas.

3. Miljökonsekvensbeskrivning

Den betydande miljöpåverkan som planförslaget och alternativen (som planförslaget jämförs mot) kan leda till beskrivs och bedöms.

4. Samråd/utställning

Berörda kommuner, myndigheter och allmänhet ska få tillfälle att ta del av och lämna synpunkter på MKB:n.

5. Antagande

Det finns inget krav på att en MKB för planer ska antas formellt men i och med att kommunen antar FÖP tar man också ställning till att MKB:n är ett tillräckligt underlag för beslutet.

6. Särskild sammanställning och uppföljning

När FÖP Bollnäs stad antagits ska kommunen i en särskild sammanställning redovisa hur miljöaspekterna integrerats i planen och hur miljökonsekvensbeskrivningen och synpunkter från samråd har beaktats. Även skälen till att planen har antagits i stället för de alternativ som varit föremål till övervägande samt vilka åtgärder som ska vidtas för uppföljning och övervakning av den betydande miljöpåverkan ska redovisas.

Sociala konsekvenser

FÖP Bollnäs stad är inriktad på att visa vägen för en långsiktigt hållbar utveckling när det gäller bebyggelse och användningen av kommunens mark och vatten. Men beslut om vår fysiska miljö har också påverkan på människors val och livsvillkor. En viktig del i planens syfte är att stödja en god social utveckling i kommunen.

En målsättning för framtiden är att alla i staden lever ett gott liv med god hälsa, känner tillit och är delaktiga i samhällsutvecklingen. Kommunen kan bidra till detta på många sätt, bland annat genom en aktiv och genomtänkt samhällsplanering med fokus på tillgänglighet, trygghetsfrågor och delaktighet.

Ekonomiska konsekvenser

Med ekonomisk hållbarhet menas till exempel att ekonomisk tillväxt inte får ske till priset av ett segregerat och ojämlikt samhälle och en förstörd miljö. Samhället bör i stället anpassas efter vad miljön och människors hälsa tål.

Det finns en mängd omständigheter i omvärlden som påverkar översiktsplanens samhällsekonomiska konsekvenser och att bedöma dem är osäkert. Konsekvenserna kan också skilja sig beroende på tidshorisont.

21 Avgränsning och åtgärder

Hållbarhetsaspekterna stäms av mot FÖP:ens övergripande strategier som ryms inom:

- Staden och kommunikationerna
- Invånarna och bebyggelsen
- De blåa och gröna strukturerna

De miljöaspekter som MKB:n fokuserar på är: miljökvalitetsnormer (MKN) för vatten, MKN för luft, buller, naturvärden, klimatpåverkan, kulturmiljövärden, landskapsbild och stadsbild, riksintressen och strandskydd. Den MKB som genomfördes för den kommuntäckande översiktsplanen som antogs 2015 har också legat till grund för avgränsning och bedömning.

De sociala aspekter som de övergripande strategierna prövas mot är: fritid, rekreation och fysisk aktivitet, trygghet och tillgänglighet, socialt hållbara platser, demokrati och delaktighet, barn och unga samt ett fungerande vardagsliv.

Ekonomiska aspekter som bedöms relevanta för en konsekvensbeskrivning är näringsliv, besöksnäring och kompetensförsörjning.

Avgränsningen i tid är satt till tidshorisonten för FÖP Bollnäs stad som är 2030. Den geografiska avgränsningen är i huvudsak densamma som för FÖP, men påverkan kan även uppstå utanför området.

I konsekvensbeskrivningen anges även åtgärder på en övergripande nivå. Vid upprättande av detaljplaner samt vid ansökningar om tillstånd för verksamheter med mera ska det alltid göras en bedömning om miljöpåverkan och behovet av en miljökonsekvensbeskrivning.

22 Nollalternativet

Nollalternativet är den troliga utvecklingen om FÖP Bollnäs stad inte antas. Den troliga utvecklingen i Bollnäs stad är att planeringen fortsätter med den gällande kommundäckande översiktsplanen från 2015 som grund, samt utifrån andra redan antagna styrande dokument. Antagna kommunala styrande dokument som påverkar utvecklingen i nollalternativet är *Bredbandsstrategi 2012-2020 Bollnäs kommun, Lokala miljömål 2013-2020, Bostadspolitiska riktlinjer 2009, Näringslivspolitiskt program Bollnäs kommun 2013 – 2018, Idrotts- och fritidspolitiskt program 2014, Ett gång- och cykelvänligt Bollnäs 2013 och Kommunal VA-plan Bollnäs kommun.*

I översiktsplanens strategier ingår att ta fram, uppdatera och revidera flera styrande dokument som har bäring på hållbar utveckling, bland annat miljömålen och riktlinjer för bostadsförsörjningen. Nollalternativet förutsätter att översiktsplanens strategier genomförs.

Nedan följer en beskrivning av nollalternativet utifrån de övergripande strategierna.

Staden och infrastrukturen

I nollalternativet har satsningar på huvudstråken i kommunen (Norra stambanan, väg 83 och väg 50) höjt framkomligheten på dessa, vilket kommit både kommunen och regionen till gagn. Järnvägen har byggts ut till dubbelspår mellan Kilafors och Holmsveden vilket har ökat spårburen person- och godstågtrafik.

Kommunen har förvärvat marken mellan väg 50/83 och järnvägen vilket möjliggjort satsningar på förbättrad framkomlighet och trafiksäkerhet samt en utveckling av resecentrum, där förutsättningarna för framförallt kollektivtrafikens resenärer förbättrats. Parkeringsplatserna för både cykel och bil har blivit fler och busshållplatserna mer tillgängliga.

Förhoppningen är att förtätningen av staden ska leda till minskat bilberoende på sikt, samt att investering och förvaltning av kommunal infrastruktur kan bli mer kostnadseffektiv. Boendemiljöerna har god tillgång till kollektivtrafik och viktiga målpunkter.

Biltrafiken minskar inte automatiskt av att det byggs tätt. Dess framkomlighet behöver minskas samtidigt som mer plats ges till gång-, cykel- och kollektivtrafik.

Utveckling av resecentrum är inte tillräckligt för att fler ska cykla och gå. Nollalternativet innehåller visserligen förbättringar för gång- och cykeltrafiken men det saknas ett helhetsgrepp över gång- och cykelfrågorna

för att insatserna ska bli effektiva och gång- och cykelvägnätet ska bli riktigt attraktivt.

Invånarna och bebyggelsen

Förutom några mindre nya områden med bostäder i stadens ytterkanter innebär nollalternativet att bebyggelseutveckling för bostäder främst sker genom förtätning av den centrala staden.

Riktlinjerna för hur förtätning ska ske är grova. Finns ingen tydlighet i vilka värden i den befintliga miljön som ska värnas finns risker att grönytor blir bebyggda och att friytor försvinner. En tätare och högre bebyggelse gör det svårare att uppnå dagsljuskraven, kan ge brist på utblickar för de hus som skymms och leda till blåsiga och små innergårdar dit solen sällan når ner. Enskilda höga huskroppar innebär också begränsningar när det gäller att skapa goda ljudmiljöer.

Förtätningprojekt i centrala lägen resulterar ofta i höga markpriser. Det avspeglar sig sedan i höga bostadspriser, vilket kan leda till social ojämlikhet. Områdenas verksamheter och invånare har ibland inte längre råd att vara kvar utan får flytta därifrån.

Bebyggelseutveckling för verksamheter och industrier sker genom förtätning eller utökning av befintliga industriområden.

De blåa och gröna strukturerna

Enligt översiktsplanen ska vattenkraften i Ljusnan anpassas till gällande miljökrav, vilket gör att fisken kan vandra och de ekologiska och visuella värdena är högre. Faunapassagerna i Ljusnan har gjort att fisket är mycket attraktivt och lockar turister från Sverige och världen. Bollnäsströmmarna har också restaurerats, vilket bidrar till högre ekologiska värden.

Den ökade mängden turister skapar ekonomiska förutsättningar att fortsätta utveckla de unika naturmiljöerna men kan, om turisttillströmningen inte hanteras rätt, även tära på desamma.

I nollalternativet arbetar kommen översiktligt med grönstrukturen för att förstärka ekologiska samband. Det finns också en ambition om att den gröna infrastrukturen i staden ska bevaras och utvecklas, men riktlinjerna för detta är mycket övergripande. Utan en tydlig planering av grönstrukturen i staden riskerar isolerade åtgärder i enskilda detaljplaner inte skapa de effekter som en sammanhållen grönstruktur kan få, till exempel i form av stärkt biologisk mångfald.

23 HållbarhetskONSEKVENSBESKRIVNING

Konsekvenserna av att översiktsplanen genomförs redovisas och bedöms i matriser nedan. Till grund för bedömningen används relevanta mål och normer som beskrivits i del 1 till översiktsplanen. I Tabell 1 presenteras en matris för gradering av konsekvenserna beroende på aspektens värde och graden av förväntad påverkan.

Tabell 1. Matris för gradering av konsekvenser.

	<i>Litet värde</i>	<i>Medelstort värde</i>	<i>Stort värde</i>
<i>Liten/obetydlig påverkan</i>	Ingen eller mycket liten konsekvens	Liten konsekvens	Måttlig konsekvens
<i>Måttlig påverkan</i>	Liten konsekvens	Måttlig konsekvens	Stor konsekvens
<i>Stor påverkan</i>	Måttlig konsekvens	Stor konsekvens	Mycket stor konsekvens

Observera att tabell 1 endast beskriver negativa konsekvenser och att konsekvenserna av översiktsplanen även kan vara positiva. Det kan till exempel handla om att ett miljövärde ökar i omfattning genom att en brist byggs bort eller att tillgängligheten till värdet ökar. Om värdet bedöms påverkas positivt markeras detta med vit bakgrundsfärg.

Bedömningarna i matrisen bygger på antagandet att FÖP Bollnäs stad bidrar med överblick och struktur till de åtgärder som ska genomföras. Självklart skulle mycket av det som föreslås i FÖP kunna genomföras även utan planens existens, men med FÖP tydliggörs översiktsplanen intentioner och varje enskild åtgärd och aktivitet sätts i ett sammanhang där effekter och möjliga synergieffekter blir tydligare.

Matrisen redovisar vilka konsekvenser de strategiskt viktiga frågeområdena får för respektive aspekt (miljö, social och ekonomisk) i nollalternativet och i genomförandet av FÖP Bollnäs stad. Bedömningarna för nollalternativet är baserade på den MKB som gjordes för den kommuntäckande översiktsplanen.

Staden och infrastrukturen

Aspekter	Nollalternativ	Planförslag	Åtgärder/ genomförande av planförslaget
Miljöaspekter			
MKN Vatten	Kollektivtrafik och godstrafik på räls ökar, men mängden bil- och lastbilstrafik är oförändrad. MKN vatten påverkas bl. a. av oljespill i avrinningen från vägbanor.	Kollektivtrafik och godstrafik på räls ökar, men mängden bil- och lastbilstrafik är oförändrad. MKN vatten påverkas bl. a. av oljespill i avrinningen från vägbanor.	
		Ny bro över Ljusnan kan få negativ påverkan på MKN för vatten dels under byggtid, dels då bron tagits i bruk.	Ny bro över Ljusnan är mycket översiktligt utrett. Vid fortsatt planering/hantering i vägplan kommer miljökonsekvenserna utredas vidare.
	VA-planen bidrar till att säkra dricksvattenförsörjningen, peka ut ny reservvattentäkt samt uppmärksamma brister som läckande enskilda avlopp.	FÖP förstärker VA-planens strategier bl.a. genom att tydliggöra att möjligheten till reinvesteringar i befintligt VA-nät alltid ska undersökas i samband med detaljplanering.	Bevaka frågan om reinvesteringar i kommande planarbete
MKN Luft	Genom att samla ny bebyggelse i Bollnäs stad kan andelen bilresor minska vilket ger positiv påverkan på luftkvaliteten.	Möjligheten att minska biltrafiken och därmed förbättra luftkvaliteten förstärks med FÖP då den ökar fokus på åtgärder för mer cykling.	Luftkvaliteten ska fortsatt bevakas så att MKN för luft inte överskrids.
		Ny bro över Ljusnan kan avlasta genomfarterna i centrum vilket skulle påverka luftkvaliteten positivt. Denna effekt är troligen mycket liten.	
Buller	Fler transporter med tåg och kollektivtrafik skapar mer buller.	FÖP innehåller tydligare riktlinjer för satsningar som främjar t ex elbilar, vilket minskar bullerproblematiken och kan kompensera för ökat buller från tåg- och kollektivtrafik.	Vid planering av ny trafikinfrastruktur ska trafikbullerförordningen följas.
Naturvärden	Trafikmängden i staden ökar. Mängden bil- och lastbilstrafik är oförändrad medan mängden kollektivtrafik och godstrafik på räls ökar, vilket medför att mängden föroreningar från trafiken är kvar på samma nivå.	Möjligheten att minska biltrafiken och därmed minska utsläpp av föroreningar förstärks med FÖP då den ökar fokus på åtgärder för mer cykling.	
Klimatpåverkan	Oförändrad bil- och lastbilstrafik innebär troligen en	FÖP innehåller tydligare riktlinjer för satsningar som	

	fortsatt klimatpåverkan	främjar t.ex. elbilar och cykling vilket har positiv klimatpåverkan.	
	Genom VA-planen ges större möjligheter att säkra dricksvattentillgången i ett förändrat klimat.	Genom VA-planen ges större möjligheter att säkra dricksvattentillgången i ett förändrat klimat.	Genomför VA-planens intentioner
Kulturmiljövården, landskapsbild och stadsbild	Satsningar på ökad framkomlighet längs genomfarterna riskerar att ytterligare förstärka väg och järnväg som en barriär i staden och i stadsbilden.	FÖP föreslår åtgärder för att överbygga barriären som genomfarter och järnväg bildar genom ny passage för gång- och cykeltrafikanter.	Vid åtgärder på väg och järnväg är det viktigt att dessa genomförs med hänsyn till stadsbild och barriäreffekt.
		Ny bro över Ljusnan kan ha stor påverkan på landskapsbilden.	Ny bro över Ljusnan är mycket översiktligt utrett. Vid fortsatt planering/hantering i vägplan kommer miljökonsekvenserna utredas vidare.
Riksintressen (MB kap 3, 4 och 7), strandskydd, naturreservat, Natura 2000-områden	ÖP innehåller inga åtgärder inom "Staden och kommunikationerna" som påverkar aspekterna.	Ny bro över Ljusnan påverkar riksintresset för friluftsliv (3 kap 6 § MB) och riksintresse för kust, turism och friluftsliv (4 kap 2 § MB).	Ny bro över Ljusnan är mycket översiktligt utrett. Vid fortsatt planering/hantering i vägplan kommer miljökonsekvenserna utredas vidare.
Sociala aspekter			
Fritid, rekreation och folkhälsa	Förtätning kan leda till att fler går och cyklar med goda effekter för folkhälsan.	Förtätning längs starka stråk kan leda till att fler går och cyklar med goda effekter för folkhälsan.	Investera i ett förbättrat GC-vägnät. Låt stadens nya utvecklingsområden föräta i befintlig struktur.
	Möjligheterna att bygga ett enhetligt och genomtänkt gång- och cykelvägnät är sämre utan de satsningar på starka stråk och arbete med cykelplan som föreslås i FÖP.	Tydliga satsningar på hållbara transportslag och att binda samman staden med starka stråk underlättar för gående och cyklister med goda effekter för folkhälsan som följd.	Fokusera utvecklingen kring stadens starka stråk.
	Fler transporter med tåg och kollektivtrafik skapar mer buller.	Förtätning och ett ökat nyttjande av mer hållbara transportsätt minskar förekomsten av luftföroreningar och buller.	
		FÖP föreslår åtgärder för att minska genomfartstrafiken. Detta skulle minska bullret, förbättra luftkvaliteten och minska risken för utsläpp med farligt gods, med goda hälsoeffekter som följd.	
Trygghet och tillgänglighet	ÖP innehåller inga tydliga strategier kring barriäreffekter.	Arbete med att bygga bort eller ändra miljö kring stadens barriärer ökar	Arbeta för och investera i tryggare och mer tillgängliga möjligheter att

		rörligheten i staden och ändrar ytor som upplevs som otrygga idag.	passera järnvägen och riksvägen genom centrum.
	Ett trafiksystem som erbjuder olika transportsätt bidrar till en mer jämställd trafikmiljö då även de utan bil kan ta sig till viktiga målpunkter för arbete och fritid.	Ett trafiksystem som erbjuder olika transportsätt bidrar till en mer jämställd trafikmiljö då även de utan bil kan ta sig till viktiga målpunkter för arbete och fritid.	Planera för olika trafikslag och god kollektivtrafikförsörjning i hela staden.
	Satsningar på goda lösningar i trafikmiljön och gång- och cykelvägar ökar trafiksäkerheten.	FÖP föreslår tydligare strategier kring goda lösningar i trafikmiljön och ökad trafiksäkerhet.	I cykelplan prioriteras hur GC-nätet ska utvecklas och planera i en helhet.
Socialt hållbara platser (mötesplatser, bostadsområden)	Utan tydlig viljeriktning vad gäller resecentrum/ SJ-området finns mindre möjligheter att nå framåt med utvecklingen av området.	Satsning på aktiviteter och mötesplatser i området kring Resecentrum skapar mötesplatser och bidrar till att bygga bort negativa effekter av barriärer i centrum.	Utveckla området kring resecentrum/SJ-området.
Demokrati/delaktighet	Medborgare och boende ska involveras i samhällsplaneringen.	Ett trafiksystem som erbjuder olika transportsätt bidrar till en mer jämställd trafikmiljö då även de utan bil når samhället i ökad utsträckning.	Planera för god kollektivtrafikförsörjning vid större nybyggnadsområden, verksamhetsområde och viktiga målpunkter.
		Kommunens arbete med att involvera medborgare i planeringen utvecklas och de sociala konsekvenserna utgör del av planeringsarbetet.	Genomför och använd socialkonsekvensanalyser.
Barn och unga	Förbättrade förutsättningar för kollektivtrafiken och säkrare gång- och cykeltrafik förbättrar barn och ungas möjligheter till att förflytta sig säkert runt i staden.	Planering och utbyggnad av staden längs starka Stråk ger förbättrade förutsättningar för kollektivtrafiken och säkrare gång- och cykeltrafik vilket förbättrar barn och ungas möjligheter till att förflytta sig säkert runt i staden.	Satsa på de starka stråken och god kollektivtrafikförsörjning.
Ett fungerande vardagsliv (underlättar planförslaget vardagslivet)	Förbättrade förutsättningar för kollektivtrafiken och säkrare gång- och cykeltrafik förbättrar barn och ungas möjligheter till att förflytta sig säkert runt i staden.	Arbete för att minska järn- och riksvägens barriäreffekter underlättar vardagens rörelser genom stadens centrum.	Minska barriärernas negativa effekter.
	Högre kapacitet på järnvägen skapar bättre möjligheter för pendling	Utveckling av resecentrum ökar möjligheten till arbetspendling.	

Ekonomiska aspekter

Näringsliv	<p>Högre kapacitet på järnvägen samt snabbare och säkrare resor på väg 83 och 50 ger bättre transportmöjligheter och ökar attraktiviteter för företag och verksamheter.</p> <p>Förbättrad kollektivtrafik gör kommunen attraktivare för näringslivetablering</p>	<p>Högre kapacitet på järnvägen samt snabbare och säkrare resor på väg 83 och 50 ger bättre transportmöjligheter och ökar attraktiviteter för företag och verksamheter.</p> <p>Genom att prioritera förtätning och stadsutveckling kring stadens starka stråk och stationsområden skapas tydlighet för näringslivet som då vet var kommunens satsningar på t ex kollektivtrafik föreslås ske.</p>	<p>Se till att markreserv och planberedskap finns i bra förtätningsslagen.</p>
Besöksnäring	<p>Satsningar på förbättrad infrastruktur längs t.ex. ”Fjällvägen” (riksväg 83) kan innebära fler turister som åker genom Bollnäs och som har möjlighet att stanna till i staden.</p>	<p>Satsningar på förbättrad infrastruktur längs t.ex. ”Fjällvägen” (riksväg 83) kan innebära fler turister som åker genom Bollnäs och som har möjlighet att stanna till i staden.</p>	<p>Prioritera gång, cykel och kollektivtrafik i kommande planer.</p>
Kompetensförsörjning	<p>Förbättrad kollektivtrafik gör kommunen attraktivare för kvalificerad arbetskraft och nya kommuninvånare.</p>	<p>Utvecklingen av resecentrum stärker viktiga kommunikationer lokalt, regionalt och nationellt och ökar möjligheten att studera samt locka kompetent arbetskraft till Bollnäs.</p>	<p>Stötta satsningar som skapar förutsättningar för en större region för utbildning arbetskraft.</p>

Invånarna och bebyggelsen

Aspekter	Nollalternativ	Planförslag	Åtgärder/ genomförande av planförslaget
Miljöaspekter			
MKN Vatten	Förtätning i staden innebär ökade hårdgjorda ytor och minskad fördröjning av dagvatten, vilket kan få negativa konsekvenser på recipienter och MKN för vatten.	FÖP tydliggör att tillräckliga ytor ska finnas för att omhänderta dagvatten på ett tillfredställande sätt.	
		Tomter i attraktiva lägen i form av sluttningar och strandnära kan innebära påverkan på grundvattnet	
MKN Luft	Ökad inflyttning till staden innebär att invånarna i högre grad bor nära trafikpåkade miljöer med sämre luft.	Ökad inflyttning till staden samt förtätning kring starka stråk innebär att invånarna i högre grad bor nära trafikpåkade miljöer med sämre luft.	Luftkvaliteten ska fortsatt bevakas så att MKN för luft inte överskrids.
Buller	Ökad inflyttning till staden innebär att invånarna i högre grad bor nära trafikpåkade miljöer.	Förtätning längs starka stråk kan skapa målkonflikt mellan minskad bullerstörning och nyttjandet av befintlig infrastruktur (samt korta avstånd m. fl. förtättningsvinster).	Vid planering av nya bostäder ska trafikbullerförordningen följas.
Naturvärden	En samlad bebyggelse och förtätning av staden ger underlag för mer kollektivtrafik och kortare resor som minskar utsläpp, vilket ger mindre negativ påverkan på värden i naturen.	En samlad bebyggelse och förtätning av staden ger underlag för mer kollektivtrafik och kortare resor som minskar utsläpp, vilket ger mindre negativ påverkan på värden i naturen.	Viktigt att de grönstrukturplaner som föreslås i FÖP tas fram och att man i dessa även ger förslag på och lyfter grönstrukturens möjlighet till ekosystemtjänster.
		Utbyggnad av de mer perifera framtida bostadsområdena (vid Bolleberget och Ren/Vevlinge) kan eventuellt innebära påverkan på naturvärden.	I samband med vidare utredning av dessa bostadsområden ska hänsyn tas till natur- och kulturvärden.
Klimatpåverkan	Genom översiktsplanen finns möjlighet till en bättre koordinering av klimatförändringarnas effekter och bebyggelseutvecklingen.	FÖP tydliggör var riskområden för översvämning, skred och erosion finns, samt hur ny bebyggelse ska förhålla sig till dessa.	FÖP bör lyfta krav på tekniska byggnadslösningar som klarar påfrestningar av ett framtida förändrat klimat.
	En samlad bebyggelse och förtätning av staden ger underlag för mer kollektivtrafik och kortare resor som minskar utsläpp, vilket är positivt för klimatet.	En samlad bebyggelse och förtätning av staden ger underlag för mer kollektivtrafik och kortare resor som minskar utsläpp, vilket är positivt för klimatet.	
	Förtätning av staden med mer hårdgjorda ytor innebär fler	Vid förtätning ska dagvattenhantering och risken	Ta fram dagvattenstrategi som tydliggör strategier

	bostäder som riskerar att översvämmas vid kraftiga skyfall.	för översvämning uppmärksammas särskilt.	och ansvarsområden för hanteringen av dagvatten.
Kulturmiljövärden, landskapsbild och stadsbild	Utan FÖP saknas tydliga riktlinjer för vilka värden i stadens kulturmiljö och i stadsbilden som ska tas hänsyn till i bebyggelseutvecklingen och <i>hur</i> detta ska göras. Risker finns att värden i befintlig bebyggelse och i kulturlandskapet går förlorade.	FÖP samt ett nytt kulturmiljö- vårdsprogram tydliggör befintliga värden och vilka möjligheter som finns för om-, ny- och tillbyggnation.	Ta fram kulturmiljövårdsprogram
		Utbyggnad av de mer perifera framtida bostadsområdena (vid Bolleberget och Ren/Vevlinge) kan eventuellt innebära påverkan på kulturvärden.	I samband med vidare utredning av dessa bostadsområden ska hänsyn tas till natur- och kulturvärden.
Riksintressen (MB kap 3, 4 och 7), strandskydd,	Strategierna för bebyggelseutveckling inom planområdet påverkar inget riksintresse.	Planeringsinriktningarna som handlar om stadens närmande till Varpen och utvecklingsstråket vid Ren bedöms ta tillräcklig hänsyn till riksintresset för friluftsliv för att inte påverka dess värden negativt.	Bebyggelse i närheten av riksintresse ska anpassas och förhålla sig till riksintressets värden.
Sociala aspekter			
Fritid, rekreation och folkhälsa	Utan den grönstrukturplan som föreslås i FÖP finns sämre underlag för beslut om de obebyggda områdenas värde.	Bostäder med välplanerad utemiljö, närhet till grönska och rekreativsmöjligheter ger positiva möjligheter till utevistelse, rörelse och lek.	Förtäta med hänsyn till befintliga grönområden och planera för nya.
		Förtätning kan bygga bort ytor som idag uppskattas för lek och aktivitet. Med den grönstrukturplan som föreslås i FÖP finns bättre underlag för beslut om de obebyggda områdenas värde.	Förtäta med hänsyn till behovet av grönytor och mötesplatser även i den tätare kvartersstaden.
	En samlad bebyggelse och förtätning av staden ger underlag för mer kollektivtrafik och kortare resor som minskar utsläpp med negativ påverkan på människors hälsa	Förtätning i centrala lägen minskar behovet av bil för de korta transporter som minskar förekomsten av luftföroreningar och buller.	Nya bebyggelseområden i stadens utkanter, för att erbjuda närhet till naturen och de "hälsingska värdena" kan innebära större behov av bilresor vilket i sin tur kan ha negativa effekter för hälsan.
Trygghet och tillgänglighet	Funktionsblandning med verksamheter, handel och bostäder integrerat ger levande miljöer under större delar av dygnet.	Funktionsblandning med verksamheter, handel och bostäder integrerat ger levande miljöer under större delar av dygnet. Nya områden ska utformas trygga och säkra för alla.	Planera för varierande boendeformer och upprätta väl utformade utemiljöer

	En samlad bebyggelse och förtätning av staden ger möjligheter till skapandet av mötesplatser och socialt blandade områden.	God gestaltning och tillgänglighet är viktigt vid ny- och ombyggnation av bostadsområden och offentliga miljöer.	Ta fram kulturmiljövårdsprogram
Socialt hållbara platser (mötesplatser, bostadsområden)	ÖP innehåller inga tydliga riktlinjer för variation när det gäller boende- och upplåtelseformer, d.v.s. socialt blandade områden.	Ny bebyggelse planeras så att människor med olika ålder och bakgrund kan mötas.	Planera för varierande boendeformer och upplåtelseformer inom samma område. Ta fram bostadsförsörjningsprogram med riktlinjer för detta.
		Områden där det är möjligt att bo under livets alla skeden gör det möjligt för generationsöverskridande och boende miljöer som främjar möten och underlättar vardagen.	Planera för varierande boendeformer och upprätta väl utformade mötesplatser på strategiskt vikta platser i staden.
Demokrati/delaktighet	Alla medborgare i Bollnäs kommun ska ha möjlighet till delaktighet och inflytande i samhället.	Alla medborgare i Bollnäs kommun ska ha möjlighet till delaktighet och inflytande i samhället. Ett rikt utbud av natur- och kulturaktiviteter samt föreningsverksamhet ger möjlighet till utveckling, engagemang och möten	Föreningslivet samt kultur- och naturaktiviteter ska utformas så att de välkomnar alla.
Barn och unga	Samlad bebyggelse och förtätning med där möjligheter till möten mellan barn från olika områden. Spontanidrottsplatser ska fylla viktig roll.	Trygga och tillgängliga boendemiljöer utformade med närhet till grönområden ger utrymme för barns lek och utevistelse. Utveckla spontanidrottsplatser.	Utveckla spontanidrottsplatser. Viktigt att de grönstrukturplaner som föreslås i FÖP tas fram.
Ett fungerande vardagsliv (underlättar planförslaget vardagslivet)	Bollnäs kommun ska ha beredskap för en ökad inflytning och se till att fysiska planer för detta tas fram.	Bollnäs ska erbjuda varierande bostadsområden (centrumnära, i ”lantlig miljö”, vid vatten osv) som underlättar ett fungerande vardagsliv och erbjuder olika möjligheter.	Se till att markreserv och planberedskap finns för att kunna erbjuda ett varierat utbud av bostadsområden.
Ekonomiska aspekter			
Näringsliv	Bollnäs kommun ska vara proaktiv vad gäller mark- och planberedskap och ha byggklara tomter och byggrätter i antagna detaljplaner.	God tillgång till mark för kommande exploateringar ska säkerställas för att ge förutsättningar för nyetablering och utveckling.	Säkerställ god mark- och planberedskap
	Utan FÖP kan det krävas mer studier och avvägningar i enskilda ärenden om lokalisering/etablering vilket kan påverka nya exploateringar	Genom att ställa för höga krav på gestaltning mm vid nybyggnation kan man eventuellt försvåra och fördyra för kommande etableringar.	I varje enskilt fall görs en avvägning kring frågor om gestaltning, ekonomi osv. Ett kulturmiljövårdsprogram ska tas fram för att ge stöd och riktlinjer vid beslut i dessa frågor.

<p>Besöksnäring</p>	<p>Vid exploatering ska platsens karaktär och historia beaktas och ligga till grund för gestaltningen.</p>	<p>Att gestalta staden så att den blir levande, trygg, funktionell, hållbar och vackert utformad gynnar besöksnäringen i Bollnäs.</p>	<p>Styr gestaltningen på ett lämpligt sätt i kommande detaljplaner. Ta fram kulturmiljöprogram och grönstrukturplan till stöd för beslut i dessa frågor.</p>
<p>Kompetensförsörjning</p>	<p>Bollnäs kommun ska ha beredskap för en ökad inflyttning av permanentboende och se till att fysiska planer finns för att möjliggöra nya boenden.</p>	<p>En ökad befolkning och bostadsutbud i attraktiva lägen skapar förutsättningar för näringslivet att locka ny personal och behålla kompetent personal.</p> <p>Bostadsområden som tar vara på de ”hälsingska värdena” och möjliggör för naturnära boende kan locka inflyttare som söker just det.</p>	<p>Möjliggöra bostadsutbyggnad i attraktiva lägen i kommande detaljplaner.</p>

De blåa och gröna strukturerna

Aspekter	Nollalternativ	Planförslag	Åtgärder/ genomförande av planförslaget
Miljöaspekter			
MKN Vatten	Med hjälp av ÖP verkar kommunen för att samtliga vattendrag och sjöar uppnår god ekologisk och kemisk status. Riktlinjerna för hur de blåa och gröna strukturerna i staden ska utvecklas är för grova för att kunna bedöma påverkan på MKN vatten.	FÖP:ens ambition är att vattnet ska vara en resurs och en tydligare del av staden. Detta innebär att bebyggelsen närmar sig vattnet och att vattnet tillgängliggörs med hjälp av t.ex. bryggor och gångstråk, vilket också kan påverka vattnet negativt.	En alltför hård exploatering av fisketurismen måste undvikas.
	Bollnäsströmmarna har restaurerats vilket påverkar både status i Ljusnan och recipient på ett positivt sätt.	Genom ett sammanhållet grepp om och omsorgsfull planering av grönstrukturen skapas bättre förutsättningar för ekosystemtjänster i staden i form av t.ex. omhändertagande av dagvatten.	
MKN Luft	När de regionala handlingsplanerna för grön infrastruktur är färdiga ska materialet införlivas i kommunens översiktliga planering. ÖP innehåller inga övriga strategier inom området blåa och gröna strukturer som påverkar luftkvaliteten (genom t ex ekosystemtjänster)	Grönstrukturplanen bidrar till ekosystemtjänster som kan ha positiv inverkan på luftkvaliteten. Träd och buskar kan bl a. bidra till renare luft då skadliga partiklar fastnar på växternas bladverk.	
Buller	När de regionala handlingsplanerna för grön infrastruktur är färdiga ska materialet införlivas i kommunens översiktliga planering. ÖP innehåller inga övriga strategier inom området blåa och gröna strukturer som påverkar ljudmiljön (genom t ex ekosystemtjänster)	Grönstrukturplanen bidrar till ekosystemtjänster som kan ha positiv inverkan på buller. Grönska kan bidra till en bättre ljudmiljö.	
Naturvärden	ÖP anger att den gröna infrastrukturen ska bevaras och utvecklas men pekar inte ut närmare vilka värden som finns staden.	FÖP innebär en ökad tydlighet för vilka områden med naturvärden som inte bör exploateras. Ett samlat grepp över grönstrukturen i staden tas, vilket får positiva effekter på naturvärdena.	Viktigt att grönstrukturplanen som föreslås i FÖP tas fram och att man i den även ger förslag på och lyfter grönstrukturens möjlighet till ekosystemtjänster.
Klimatpåverkan	ÖP anger att den gröna infrastrukturen ska bevaras och utvecklas men anger inte hur dessa kan bidra till minskad klimatpåverkan.	Grönstrukturplanen bidrar till ekosystemtjänster som kan ha positiv inverkan på klimatet.	

Kulturmiljövärden, landskapsbild och stadsbild	Utvecklingen av blåa och gröna strukturer bedöms inte ha någon påverkan på kulturmiljövärden, landskapsbild och stadsbild.	Utvecklingen av blåa och gröna strukturer bedöms inte ha någon påverkan på kulturmiljövärden, landskapsbild och stadsbild.	
Riksintressen (MB kap 3, 4 och 7), strandskydd.	Bollnäsströmmarna har restaurerats vilket är positivt både för älvfåran och Varpen samt för natur- och kulturmiljön.	Genomförandet av FÖP bidrar ytterligare positivt till riksintresset då tillskapandet av promenadstråk ökar tillgängligheten för turism och friluftsliv. Ökad tillgänglighet och ökad turism kan få negativa konsekvenser för riksintresset.	En alltför hård exploatering av fisketurismen måste undvikas. Turismen bör utvecklas med målet att stärka natur- och kulturvärdena.
Sociala aspekter			
Fritid, rekreation och fysisk aktivitet	Aktivt arbete med att återställa Bollnäsströmmarna skapar nya rekreationsytor.	Aktivt arbete med att återställa Bollnäsströmmarna och att ”öppna upp” staden mot vattnet skapar nya och centralt belägna rekreationsytor.	Ordna tillgängliga och attraktiva stråk längs Bollnäsströmmarna
	Skydd av viktiga natur- och kulturvärden säkerställer tillgång till värdefulla och rekreativa ytor för Bollnäsborna, men utan den grönstrukturplan som föreslås i FÖP finns sämre underlag för beslut om de obebyggda områdenas värde.	Skydd av viktiga natur- och kulturvärden samt utvecklandet av Bollnäsströmmarna säkerställer tillgång till värdefulla och rekreativa ytor. Grönstrukturplanen bidrar positivt till detta. Förtätning, utbyggnad inom utvecklingsområden och de starka stråken skapar god och i vissa fall förbättrad åtkomst till de tätortsnära rekreations- och friluftsområdena. Bostäder med välplanerad utemiljö, närhet till grönska och rekreativitet ger positiva möjligheter till utevistelse, rörelse och lek.	Viktigt att grönstrukturplanen som föreslås i FÖP tas fram och ger förslag på gröna stråk som sammanbinder centrum med de omkringliggande rekreativitetens områdena.
Trygghet och tillgänglighet	ÖP anger att den gröna infrastrukturen ska bevaras och utvecklas men anger inte hur gröna strukturer i form av parker och rekreationsytor ska utformas.	Parker och rekreationsytor som skapas i Bollnäs stad ska vara tillgängliga, trygga och välkommande för alla.	Gör socialkonsekvensanalys vid planering av offentliga miljöer, parker och friluftsområden.
Socialt hållbara platser (mötesplatser, bostadsområden)	I tätortsnära skogsområden ska skogens sociala värden prioriteras framför dess produktionsvärden. ÖP anger inte hur gröna strukturer i form av parker och rekreationsytor ska utformas.	Att bygga samman Långnäs, sporthallen och Bolleberget till sammanhängande aktivitets och friluftsstråk – ger goda effekter för hälsan men kan också, om det utformas väl bli ett välnyttjat stråk och en mötesplats i staden.	Arbeta aktivt för att bygga samman detta stråk. tryggt och välkommande.

Demokrati/ delaktighet	Alla medborgare i Bollnäs kommun ska ha möjlighet till delaktighet och inflytande i samhället. Specifik delaktighet i utformandet av gröna ytor anges inte.	Medborgardialog kring utvecklingen av aktiviteter, mötesplatser och offentliga rum i Bollnäs ger en bredare förståelse av olika människors behov och önskemål.	Arbeta aktivt med medborgardialoger och delaktighet i t.ex. utformning av rekreationsytor.
Barn och unga	Förtätning kan minska mängden gröna och rekreativa ytor som idag uppskattas för lek och aktivitet.	Grönstrukturplanen innebär ett samlat grepp över grönstrukturen i staden tas, vilket får positiva effekter på naturvärdena. Trygga och tillgängliga boendemiljöer med närhet till grönområdet och platser för lek främjar aktivitet.	
Ett fungerande vardagsliv (underlättar planförslaget vardagslivet)	Förtätning kan minska mängden gröna och rekreativa ytor som idag uppskattas för lek, aktivitet och rekreation i vardagen.	Medborgardialog kring utvecklingen av platser och offentliga rum i Bollnäs ger en bredare förståelse av olika människors behov och önskemål och hur den gröna strukturen kan utformas för att möjliggöra för olika människors behov.	
Ekonomiska aspekter			
Näringsliv	Stora och ytkrävande etableringar kan få svårare att finna lämpliga utvecklingsområden om de gröna strukturerna skyddas för hårt.	Stora och ytkrävande etableringar kan få svårare att finna lämpliga utvecklingsområden om de gröna strukturerna skyddas för hårt.	Göra avvägningar mellan de olika intressena vid kommande etableringar.
Besöksnäring	Bollnäsströmmarna har restaurerats vilket skapar möjligheter för utveckling av fisketurism.	Ökad tillgänglighet till vatten och grönområden genom att se blåa och gröna strukturer som resurser förbättrar möjligheten att locka fler besökare till staden, vilket bidrar till ekonomisk tillväxt inom besöksnäringen.	Prioritera besöksnäringens värden och utvecklingsbehov inom samhällsutvecklingen.
Kompetensförsörjning	ÖP innehåller inga strategier inom området blåa och gröna strukturer som påverkar kompetensförsörjningen.	Genom att erbjuda bostäder i attraktiva lägen skapas förutsättningar för näringslivet att locka ny personal och behålla kompetent personal.	Möjliggöra bostadsutbyggnad i attraktiva lägen i kommande detaljplaner.

24 Konsekvensbeskrivning i relation till relevanta miljömål

Det svenska miljömålssystemet redogörs för i del 1 av översiktsplanen. Generationsmålet och etappmålen bedöms inte i denna MKB. Nedan listas de nationella miljökvalitetsmål som Bollnäs översiktsplan berör.

Begränsad klimatpåverkan, Frisk luft och Bara naturlig försurning

"Halten av växthusgaser i atmosfären ska i enlighet med FN:s ramkonvention för klimatförändringar stabiliseras på en nivå som innebär att människans påverkan på klimatsystemet inte blir farlig.

"Luften ska vara så ren att människors hälsa samt djur, växter och kulturvärden inte skadas."

"De försurande effekterna av nedfall och markanvändning ska underskrida gränsen för vad mark och vatten tål. Nedfallet av försurande ämnen ska inte heller öka korrosionshastigheten i markförlagda tekniska material, vattenledningssystem, arkeologiska föremål och hållristningar."

Planens konsekvenser i relation till miljömålet:

Planen föreslår en ökning av godstransport på järnväg vilket går i miljömålets riktning. Detsamma gäller för satsningarna på ökad gång- och cykeltrafik och kollektivtrafik. Planen kan motverka miljömålen genom utvecklingen av industri- och verksamhetsområden som kan innebära ökade utsläpp.

Giftfri miljö

"Förekomsten av ämnen i miljön som har skapats i eller utvunnits av samhället ska inte hota människors hälsa eller den biologiska mångfalden. Halterna av naturfrämmande ämnen är nära noll och deras påverkan på människors hälsa och ekosystemen är försumbar. Halterna av naturligt förekommande ämnen är nära bakgrundsnivåerna."

Planens konsekvenser i relation till miljömålet:

Det förekommer förorenade områden bland annat i Bollnäs tätort som kan bli aktuella för exploatering. Planens förslag på att ta upp föroreningsproblematik tidigt i plan- och byggprocessen verkar i miljömålets riktning.

Säker strålmiljö

"Människors hälsa och den biologiska mångfalden ska skyddas mot skadliga effekter av strålning."

Planens konsekvenser i relation till miljömålet:

För FÖP Bollnäs stad rör målet främst radon och elektromagnetisk strålning från kraftledningar. Planens strategi för radon föreskriver krav på radonsäkert byggande och vad gäller kraftledningar ska Svenska kraftnäts policy för magnetfältsnivåer följas. Detta bedöms verka i miljömålets riktning.

Ingen övergödning

"Halterna av gödande ämnen i mark och vatten ska inte ha någon negativ inverkan på människors hälsa, förutsättningar för biologisk mångfald eller möjligheterna till allsidig användning av mark och vatten."

Planens konsekvenser i relation till miljömålet:

Mer hårdgjord yta medför större avrinning av näringsrikt och förorenat dagvatten. Nya verksamhetsområden med till exempel lokal rening av dagvatten kan dock minska utsläppen vilket verkar i miljömålets riktning.

Levande sjöar och vattendrag

"Sjöar och vattendrag ska vara ekologiskt hållbara och deras variationsrika livsmiljöer ska bevaras. Naturlig produktionsförmåga, biologisk mångfald, kulturmiljövärden samt landskapets ekologiska och vattenhushållande funktion ska bevaras, samtidigt som förutsättningar för friluftsliv värnas."

Planens konsekvenser i relation till miljömålet:

Planförslaget bedöms få positiva konsekvenser för miljömålet då en anpassning av vattenkraften till förändrade regler i EU:s vattendirektiv förespråkas, vilket kommer att medföra större ekologiska och visuella värden i Ljusnan samt bättre förutsättningar för biologisk mångfald. En ökning av verksamheter och industrier kan påverka miljömålet negativt om utsläppen ökar.

Grundvatten av god kvalitet

"Grundvattnet ska ge en säker och hållbar dricksvattenförsörjning samt bidra till en god livsmiljö för växter och djur i sjöar och vattendrag."

Planens konsekvenser i relation till miljömålet:

Planens strategi att upprätta ett nytt vattenskyddsområde och skydda befintliga grundvattentäkter påverkar miljömålet positivt.

Myllrande våtmarker

"Våtmarkernas ekologiska och vattenhushållande funktion i landskapet ska bibehållas och värdefulla våtmarker bevaras för framtiden."

Planens konsekvenser i relation till miljömålet:

Våtmarker har en naturligt renande och vattenhushållande funktion. En omsorgsfull grönstrukturplan där möjligheten till ekosystemtjänster ska utredas bedöms bidra positivt till miljömålet.

Levande skogar

"Skogens och skogsmarkens värde för biologisk produktion ska skyddas samtidigt som den biologiska mångfalden bevaras samt kulturmiljövärden och sociala värden värnas."

Planens konsekvenser i relation till miljömålet:

Till skillnad från skogsmarken i kommunen i stort är den skog som finns inom planområdet till största del ägd av kommunen. Skogen i närheten av staden används främst som resurs för rekreation, turism och biologisk mångfald, vilket är i linje med miljömålet.

Ett rikt odlingslandskap

"Odlingslandskapets och jordbruksmarkens värde för biologisk produktion och livsmedelsproduktion ska skyddas samtidigt som den biologiska mångfalden och kulturmiljövärdena bevaras och stärks."

Planens konsekvenser i relation till miljömålet:

Planförslaget innebär att kommunen ska vara restriktiv med en omfattande exploatering av jordbruksmark vilket verkar i miljömålets riktning. Eftersom kommunen inte äger jordbruksmark kan kommunen inte direkt styra vilken typ av produktion som bedrivs, vilket kan motverka miljömålet.

God bebyggd miljö

"Städer, tätorter och annan bebyggd miljö ska utgöra en god och hälsosam livsmiljö samt medverka till en god regional och global miljö. Natur- och kulturvärden ska tas till vara och utvecklas. Byggnader och anläggningar ska lokaliseras och utformas på ett miljöanpassat sätt och så att en långsiktigt god hushållning med mark, vatten och andra resurser främjas."

Planens konsekvenser i relation till miljömålet:

Planen bedöms få positiva konsekvenser för miljömålet eftersom bebyggelsestrukturen baseras på att förtäta staden vilket ger goda förutsättningar för service, kollektivtrafik, gång- och cykeltrafik, kommunalt VA samt en god hushållning med mark.

Genom framtagande av ett kulturmiljöprogram kan bebyggelseutvecklingen förstärka de kulturhistoriska värdena genom att anpassa ny bebyggelse till platsen och dess historia. Förtätning kan minska tillgången på grönområden, men med framtagandet av en grönstrukturplan bedöms detta motverkas. Buller skulle kunna bli ett problem i närheten av Norra stambanan, riksväg 83 och riksväg 50.

Ett rikt växt- och djurliv

"Den biologiska mångfalden ska bevaras och nyttjas på ett hållbart sätt, för nuvarande och framtida generationer. Arternas livsmiljöer och ekosystemen samt deras funktioner och processer ska värnas. Arter ska kunna fortleva i långsiktigt livskraftiga bestånd med tillräcklig genetisk variation. Människor ska ha tillgång till en god natur- och kulturmiljö med rik biologisk mångfald, som grund för hälsa, livskvalitet och välfärd."

Planens konsekvenser i relation till miljömålet:

Eftersom bostadsbyggandet bedöms öka är det oundvikligt att naturmark kommer att tas i anspråk för bebyggelse. Liknande är situationen med ett ökat antal verksamheter som dock delvis kommer att innebära en utbyggnad av befintliga industriområden. Utbyggnad av infrastruktur kan också innebära att naturmark tas i anspråk.

Planen innehåller dock flera faktorer som bidrar till att målet kan uppnås och förvaltas hållbart på sikt. Genom att förtäta staden minimeras inanspråktagandet av naturmark vilket stärker förutsättningarna för att större sammanhängande naturområden inte kommer att fragmenteras. Mer fokus på ekosystemtjänster i den fysiska planeringen är positivt liksom restaureringen av Bollnäsströmmarna.

25 Samlad bedömning

FÖP Bollnäs stad följer i princip inriktningen i ÖP och innebär framförallt en konkretisering av ÖP:s intentioner. Detta innebär att planernas konsekvenser för området Bollnäs stad i stort är de samma. Skillnaden är att FÖP innebär tydligare riktlinjer för till exempel framtida bostadsområdets utformning och grönstrukturen vilket bedöms påverka hållbarhetskonskvenserna positivt.

Precis som ÖP innebär FÖP att bebyggelsen koncentreras när staden förtätas. Förtätningen skapar möjlighet för en effektivare kommunal service och mer kostnadseffektiv infrastruktur. Samtidigt innebär förtätningen fler människor och mer trafik inom samma yta, vilket kan leda till ökat buller och försämrad luft. Korta avstånd och genomtänkta satsningar på starka stråk för gång- och cykel kan motverka detta, liksom en omställning till nya och mer miljövänliga fordon.

Ett annat problem med förtätning och mer hårdgjorda ytor är den ökade risken för översvämningar vid skyfall. För att motverka detta tydliggör FÖP var riskområden för översvämning, skred och erosion finns, samt hur ny bebyggelse ska förhålla sig till dessa. Genomförandet av FÖP innebär också att en grönstrukturplan tas fram som visar hur ekosystemtjänster kan nyttjas för exempelvis omhändertagande av dagvatten, samtidigt som staden förtätas.

Förslaget om en ny broförbindelse mellan Växbovägen och Bollnäs norr fanns inte med i ÖP:n och är den fysiska åtgärds som bedöms ha störst miljöpåverkan. Broförbindelsen skulle kunna avlasta genomfarterna, skapa ett nytt bebyggelsestråk tvärs Ljusnan och minska vattnets barriäreffekt, men bedöms ha stor påverkan på landskapsbilden och påverka riksintresset för riksintresse för turism/friluftsliv (3 och 4 kap MB) negativt. De samhällsekonomiska vinsterna som en eventuell bro kan ge, kontra påverkan på kultur- och miljövärden behöver utredas grundligt.

FÖP innebär fler verksamheter och industrier som är samlade vid befintliga industriområden i älvdalen. Dessa kommer eventuellt att påverka riksintresse för turism/friluftsliv (3 och 4 kap MB). Påverkan på riksintressena utreds för varje enskild exploatering.

Miljömålen bedöms i stort påverkas positivt. De största orsakerna till detta är en mer samlad bebyggelse som verkar för ökat kollektivtrafik-

resande och minskad fragmentering av naturområden. Negativa effekter för miljömålen är främst möjliga ökade utsläpp från industriområden.

26 Genomförande

Att genomföra en fördjupad översiktsplan tar lång tid och kräver långsiktighet, dialog, samarbeten och strategiska beslut. Kapitlet genomförande anger långsiktigt hur kommunen bör arbeta med genomförandet av FÖP Bollnäs stad.

Samverkan

Samarbete mellan kommunens förvaltningar, privata fastighetsägare, medborgare, byggare, företag, intresseföreningar och de som äger el- och vattenledningar med flera, är en väsentlig förutsättning för hållbar samhällsplanering. Det är med andra ord inte bara kommunen som bär ansvaret för att ge förutsättningar för Bollnäs utveckling, det är även hela stadens olika aktörers ansvar, även om kommunen är huvudman för att leda arbetet. En grundläggande genomförandefråga är därför att arbetet mellan stadens och kommunens olika aktörer fortsätter att utvecklas långsiktig och i samsyn.

Ekonomi

Vissa av förslagen i FÖP för Bollnäs stad innebär stora investeringar. Dessa kan behöva delas upp i etapper och styras noggrant för att kunna uppnå största möjliga samhällsnytta och möta kommunens utmaningar. Det är viktigt att nå samförstånd om en prioritering för dessa investeringar.

Planen anger att Bollnäs stad ska förtätas och växa i stråk. Den fördjupade översiktsplanen tar delvis hänsyn till vilken mark som kommunen äger, men framförallt är det stråken som är styrande.

På mark som kommunen redan äger kan föreslagna åtgärder ske relativt fort då inga markinköp är nödvändiga. Det finns även ett flertal föreslagna utbyggnadsområden som ligger på privat mark. Genom att peka ut privatägd mark i översiktsplanen visar kommunen på en framtida utvecklingspotential där privata markägare får möjlighet till annan mark- och vattenanvändning. Initiativ och samarbete med privata fastighetsägare är därför avgörande för att kunna förverkliga översiktsplanen och för att kunna ta tillvara på Bollnäs utvecklingsmöjligheter. Utbyggnad och planläggning av områden kan ske antingen via markinköp eller via markbyten, alternativt att byggnationen och detaljplanläggning sker i samarbete med privata aktörer och markägare.

Ta fram styrdokument och underlag

För att kunna ta väl underbyggda och rätt beslut i linje med den fördjupade översiktsplanens intention krävs ett bra beslutsunderlag. I planen föreslås ett flertal dokument och utredningar som skulle behövas tas fram, eller

revideras, för att ge kommunen rätt verktyg för att fortsatt arbeta med frågorna.

Uppföljning och aktualitetsförklaring

Enligt plan- och bygglagen ska en översiktsplan vara aktuell. För att följa med i ett föränderligt samhälle behöver den därför revideras för att hållas aktuell. Varje mandatperiod ska kommunfullmäktige ta beslut om planens aktualitet eller besluta om revidering.

Bollnäs kommun har för avsikt att hålla planen aktuell med ständiga bearbetningar. Detta arbete kommer att bedrivas genom att:

Styrgruppen för översiktsplanering ska fortsätta träffas med jämna mellanrum.

En årlig avstämning av den fördjupade översiktsplanen ska göras och en aktualisering ska ske under varje mandatperiod

- Kommunen ska fortsätta att utveckla det organisatoriska samarbetet både mellan förvaltningarna och stadens olika aktörer och medborgare
- Kommunala medel avsätts kontinuerligt för att genomföra översiktsplanen
- Fortlöpande dialog ska föras med berörda fastighetsägare om den fördjupade översiktsplanens intentioner och strategiska markinköp för stadens utveckling.